

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Költségkedvezmények a polgári eljárásjogban

Készült a 2013. július hóban hatályos jogszabályi rendelkezések alapján

Szerző:

dr. Fajta Gabriella

bírósági titkár

2013. július 30.

A polgári eljárásjogban alkalmazható költségkedvezményeket több jogszabály szabályozza. Így a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.), az illetékekről szóló 1994. LIII. törvény (a továbbiakban Itv.), valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. Rendelet.

Ezért tekintettel arra is, hogy folyamatosan változó rendelkezésekről van szó és több jogszabály tartalmazza az arra vonatkozó rendelkezéseket egyidejűleg- szükségesnek és elengedhetetlennek találtam a költségkedvezmények összefoglalását, áttekintését elsősorban a gyakorlat számára segítséget nyújtva ezzel.

Költségkedvezmények

A költségkedvezmény lehet a személyes vagy tárgyi költségkedvezmény. A személyes költségkedvezmény az igénylő személyétől és annak jogszabály által meghatározott körülményeitől függ, a tárgyi költségmentesség az ügy tárgyával van összefüggésben.

Személyes költségkedvezmény (Pp.84.§ alapján) megkülönböztetünk

1. a költség viselésének mértéke szerint:
  - teljes, vagy
  - részleges költségkedvezményt.

2. kedvezmény jellege szerint a személyes költségkedvezmény lehet:
  - költségmentesség,
  - illetékmentesség,

- mentesség a perköltség biztosíték letétele alól,
- pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése.
- illetékfeljegyzés jog.

Mindezen költségkedvezmények vagy a:

- Törvény erejénél fogva részesülnek kedvezményben, vagy
- Méltányosság alapján engedélyezhetőek.

Tárgyi költségkedvezmény (az ügy tárgyára tekintettel értendő)

- tárgyi költségmentesség,
- tárgyi illetékfeljegyzési jog,
- tárgyi költségfeljegyzési jog,
- tárgyi illetékmentesség.

Ezen kívül a törvény meghatároz még

- Mérsékelt eljárási illetéket,
- valamint a 2009. évi L. törvény 47-50. §-a a fizetési meghagyásos eljárásban alkalmazandó költségkedvezményeket,
- valamint a Pp. 359/A. §. a munkaügyi perekben (munkavállalói költségkedvezményt) alkalmazandó költségkedvezményeket határozza meg.

Személyes költségkedvezmény

A Pp. 84. §. (1) bekezdése részleges, vagy teljes költségmentesség megadására ad lehetőséget.

A teljes költségmentesség: kivételesen és csak akkor engedélyezhető, ha a várható perköltség összege a rendelkezésre álló adatok alapján előreláthatólag lehetetlenné teszi a bírósághoz fordulást. Ez a költségkedvezmény a lentebb 1 - 4-ig felsorolt valamennyi költségre vonatkozik, tehát ezen esetben mind a 4 kategóriában felsorolt költség viselése alól mentesül az ebben részesített ügyfél.

A részleges költségmentesség: az alább 1 - 4-ig felsorolt költségek meghatározott hányadára, vagy tételesen meghatározott költségekre vonatkozik. Azonban, ha a fél részleges költségmentességben részesül a mentességgel nem érintett költségekre megilleti a költségfeljegyzés joga.

Mindkét mentességre igaz, hogy nem részesíthető benne a fél, ha azt a törvény kizárja.

A fél előterjesztheti kérelmét akként is, hogy elsődlegesen teljes személyes költségmentesség engedélyezését kéri, másodlagosan illetékfeljegyzési jogot kér.

A költségmentesség az alábbi kedvezményeket jelentheti:

1. illetékmentesség,
2. mentesség az eljárás során felmerülő költségek (tanú, és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsi díj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége) előlegezése és - ha a törvény másként nem rendelkezik - megfizetése alól. Az állam viseli, kivéve az ügygondnoki díjat. Az ügygondnoki díj megfizetésére a perköltség viselésre vonatkozó szabályok figyelembevételével a pervesztes felet akkor is kötelezni kell, ha költségmentességben részesül.
3. mentesség a perköltség biztosíték letétele alól,

4. pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése.

A személyes költségmentesség engedélyezése történhet a **törvény kötelező előírása folytán**, illetve **méltányosság alapján**.

A személyes költségmentességet **kell engedélyezni** a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 6. §. (1) bekezdés alapján kötelezően:

1. ha az öregségi nyugdíjminimum összegét nem haladja meg a jövedelme, vagyona pedig szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül nincs,

2. illetőleg költségmentességben kell részesíteni - jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül - azt a felet is, aki aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátására jogosult, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti közeli hozzátartozójával él közös háztartásban.

Kivételesen költségmentességet **lehet engedélyezni (méltányosság)** akkor is, ha a fenti feltételek nem állnak fenn, de a bíróság a fél egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a fél létfenntartása veszélyeztetett. (6.§.(2) bekezdés)

Személyes illetékmentesség: Az Itv. 5. §. alapján az illeték fizetésére egyébként kötelezett mentessége (személyes illetékmentesség) esetén az illetéket a mentes féltől nem lehet követelni. Ezen esetben a fél azon túlmenően, hogy az illeték előlegezése és viselése alól mentesül, további kedvezmények ezen mentesség alapján nem illeti meg, tehát nem mentesül például az egyéb bizonyítási költség előlegezése és viselése alól. A személyes illetékmentesség a fél jogutódjára nem terjed ki.

Teljes személyes illetékmentességben részesül az Itv. 5. §. (1) bekezdése alapján:

- a) a Magyar Állam,
- b) a helyi önkormányzatok és azok társulásai,

- c) a költségvetési szerv, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., valamint a Tartalékgazdálkodási Kht., illetve annak tevékenységét folytató nonprofit gazdasági társaság,
- d) az egyesület, a köztestület,
- e) az egyház, egyházak szövetsége, egyházi intézmény,
- f) az alapítvány, ideértve a közalapítványt is,
- g) a vízgazdálkodási társulat,
- h) az egészségbiztosítási szerv, a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv,
- i) a Magyar Nemzeti Bank,
- j) a Magyar Rádió Nonprofit Zrt., a Magyar Televízió Nonprofit Zrt., a Duna Televízió Nonprofit Zrt., a Magyar Távirati Iroda Nonprofit Zrt., és a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap,
- k) az Észak-atlanti Szerződés Szervezete, az Észak-atlanti Szerződés tagállamainak és a Békepartnerség más részt vevő államainak Magyarországon tartózkodó fegyveres erői, valamint az Észak-atlanti Szerződés alapján felállított nemzetközi katonai parancsnokságok, és e fegyveres erők és parancsnokságok személyi állományába tartozó vagy alkalmazásában álló nem magyar állampolgárságú, katonai szolgálatban lévő és polgári állományú személyek, kizárólag a szolgálati kötelezettségükkel összefüggő illetékügyek tekintetében,
- l) a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény hatálya alá tartozó fejlesztési tanács,
- m) a közhasznú, kiemelkedően közhasznú nonprofit gazdasági társaság, a közhasznú szociális szövetkezet,
- n) az Európai Közösségek, valamint azok intézményei és szervei, hivatalai, elkülönült alapjai,
- o) Nemzeti Eszközkezelő Zrt.

A c)-g) és m) pontokban említett szervezetet az illetékmentesség csak abban az esetben illeti

meg, ha a vagyonszerzést, illetőleg az eljárás megindítását megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége, illetve - költségvetési szerv esetében - eredménye után a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Illetékmentes az eseti gondnok és az ügygondnok részére készített jegyzőkönyv, vagy egyéb iratmásolat.

A személyes illetékmentesség a fél jogutódjára nem terjed ki. (Itv. 56. §. (1) bekezdés)

A pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránti igény, ha ezt a törvény lehetővé teszi, ezen kedvezményt nem a bíróság engedélyezi, annak részletes szabályait a Jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény szabályozza.

Személyes illetékfeljegyzési jog: Itv. 59 - 61 §-ig. (Fel kell jegyezni a költségjegyzékbe.) Ezen kedvezmény megadására akkor van lehetőség, ha az illeték előzetes megfizetése a félnek jövedelmi és vagyoni viszonyaival arányban nem álló megterhelést jelentene, mentesíteni lehet az illeték előzetes megfizetése alól különösen, ha a leróvándó illeték a fél és a házastársa, valamint vele egy háztartásban élő, általa eltartott gyermekei előző adóévben elért egy főre eső adóköteles jövedelme 25 %-át meghaladja. (6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet) Ez esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre az ügydöntő határozatában kötelez. Az engedélyezés esetén a költségek közül az eljárási illeték előzetes megfizetése alól mentesül a kedvezményben részesített fél.

Jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó is részesíthető illetékfeljegyzési jog kedvezményben. (2/1968. (I.24.) IM rendelet 1.§. - (4)-(5) bekezdés.)

Ez a jog illeti meg a törvény erejénél fogva

- az ügygondnokot,
- a gyámhatóság által kirendelt eseti gondnokot,

- azt a felet, akinek érdekében az őt megillető igény érvényesítése céljából az ügyész, vagy az erre jogosult szervezet indított pert.

Nem részesíthető az illetékfeljegyzési jog kedvezményében a fél,

- ha perlekedése rosszhiszemű, vagy már előre teljesen eredménytelennek látszik, valamint,
- ha mint engedményes lép fel és valószínű, hogy az engedményezés az illetékfeljegyzési jog kedvezményével való perlés lehetővé tételét célozza. (61.§.(2) bekezdés)

A feltételek fennállása esetén a per tárgyából kifolyólag nem lehet illetékfeljegyzési jogot engedélyezni (61.§.(4) bekezdés)

- házasság felbontására irányuló kereset esetén,
- cégeljárásban és
- az Itv. 54. §-ában foglalt eljárásokra (büntető eljárással kapcsolatos).

Külföldi személy részére illetékfeljegyzési jog csak a Magyar Állam által kötött nemzetközi szerződés vagy viszonyosság esetén engedélyezhető.

Tárgyi költségkedvezmény:

Az ügy tárgyára tekintettel a jogszabály előír tárgyi költségmentességet, tárgyi illetékfeljegyzési jogot, tárgyi költségfeljegyzési jogot, tárgyi illetékmentességet.

I

Tárgyi költségmentesség:

Ezen eljárások körét 2008. február hó 6. napjától már nem tartalmazza a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet, azonban egyes jogszabályok, mint pld. a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény, a

baleseti rokkantsági nyugdíj iránti igény érvényesítésével kapcsolatos eljárásokat, vagy az egészségbiztosítási eljárásokról szóló törvény az egészségbiztosítási ellátás és nyugellátás iránti igény érvényesítésével kapcsolatos pereket költségmentesként jelöli meg. A Pp. 311.§. (6) bekezdése alapján a gondnokság alá helyezés iránti perekben a feleket teljes költségmentesség illeti meg.

Nem kell költségjegyzéket kiállítani.

Tárgyi illetékfeljegyzési jog: Itv. 62. §. határozza meg taxatívén ezen eljárások körét.

Ekként az Itv. 62. §. alapján a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg:

a) a munkügyi perben, ha az a munkavállaló szándékos vagy súlyos gondatlan károkozásával, valamint a vezető állású munkavállaló polgári jog szabályai szerinti kártérítési felelősségével kapcsolatban indult; továbbá a végkielégítés iránti per a törvény alapján járó összegen felüli részében, ha az a minimálbér hússzorosát meghaladja;

b) a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott, illetve a vagyonában bekövetkezett olyan kár megtérítése iránti igény esetén, amikor a személy élete, testi épsége vagy egészsége is veszélyeztetve volt;

c) a bűncselekményből - ide nem értve a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kárt -, valamint a szabálysértésből származó kár megtérítése iránti igény esetén;

d) a házassági perben, kivéve a házassági bontópert, valamint a házassági perben érvényesített vagyoni jogi igényt;

e) a névviselési jog megszüntetése iránti perben;

f) a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perben;

g) a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben;

h) a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti eljárásban;

i) a munkaviszonyból származó munkabér- és egyéb követelésre tekintettel indított felszámolási eljárásokban, valamint a csőd-, a felszámolási és a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárása alatt a vagyonfelügyelő, a felszámoló, illetve a pénzügyi gondnok által indított bírósági eljárásokban;

j) a találmány és a használati minta feltalálója, az újító, az ipari minta, a topográfia szerzője, valamint a közreműködő által a találmánnyal, a használati mintával, az újítással, az ipari mintával, a topográfiával, a know-how-val, illetve a közreműködői díjjal kapcsolatban indított polgári peres és nemperes (végrehajtási) eljárásban;

k) a lakásszövetkezetet a tagjával és a nem tag tulajdonosával, valamint a társasház közösséget a tulajdonossal szemben üzemeltetési és felújítási, illetve közös költség megtérítése iránt indított eljárásban;

l) a büntetőeljárással összefüggésben az állammal szemben felmerült kártalanítási igény érvényesítése iránt indított perben;

m) az olyan kártérítési perben, amelyet a fél a per tisztességes lefolytatásához, illetve ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jogai megsértése miatt indít;

n) magánszemély lakástulajdonát elidegenítő szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben;

o) külön törvényben meghatározott referenciaadat-szolgáltató és központi hitelinformációs rendszert kezelő pénzügyi vállalkozás ellen, a központi hitelinformációs rendszerbe történő adatátadás és kezelés miatt, illetőleg a referenciaadatok helyesbítése vagy törlése iránt indított perben;

p) a hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba vett, hibás adatokon alapuló vagy más okból hibás bejegyzések kijavítása iránti eljárásban, valamint abban az eljárásban, mely annak megállapítására irányul, hogy valamely hatóság vagy bíróság nem tett eleget a cégjegyzékbe hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba kerülő adat megküldésére vonatkozó kötelezettségének;

r) a közigazgatási eljárás során hozott végzés felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárásban.

Tárgyi költségfeljegyzési jog: 6/1986.(IV.26.)IM. rendelet 3.§.

A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül költségfeljegyzési jog (tárgyi költségfeljegyzési jog) illeti meg a következő perekben:

- a) az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb per;
- b) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása iránti per;
- c) -
- d) a gyermek elhelyezésével és átadásával, valamint a kapcsolattartással összefüggő per;
- e) a törvényen alapuló tartással kapcsolatos per, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert, továbbá a határon átnyúló tartási ügyben a tartásra kötelezett adatainak beszerzése iránti eljárást is;
- f) a munkaviszonnal, a közszolgálati és a közalkalmazotti jogviszonnal, más szolgálati viszonnal, valamint a szövetkezeti tagsági viszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszonnal kapcsolatos per (a továbbiakban: munkaügyi per), kivéve azokat a munkaügyi pereket, amelyekben a feleket tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg;
- g) a bányakár megtérítése iránti per;
- h) bűncselekménnyel a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítése.

Ezekben a perekben a feleket költségfeljegyzési jog illeti meg és mentesülnek az eljárás során felmerülő költségek (tanú-, szakértői díj-, ügygondnoki- és tolmácdíj-, pártfogó ügyvéd díja-, helyszíni tárgyalás és szemle költsége-, stb.) előlegezése alól, kivéve azokat a költségeket, melyeket a fél a tárgyi költségfeljegyzési jog ellenére is köteles megelőlegezni. Ezen perekben a bíróság a fél kérelmére teljesebb körű mentességet biztosító kedvezményt engedélyezhet a fél számára, a bíróságnak ezen

kérelmeket érdemben vizsgálnia kell.

A tárgyi költségfeljegyzési jog a vértulajdonság-vizsgálat és a származás megállapításához szükséges más orvosszakértői (élettani) vizsgálat költségének előlegezése alól nem mentesít.

Tárgyi illetékmentes: Ezen eljárások körét az Itv. 57. §. (1) bekezdése határozza meg. (Meghatároz azonban a nemzeti hadigondozásról szóló 1992. évi LII. törvény 4. §. (2) bekezdése és a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény 27. §. (2) bekezdése is tárgyi illetékmentes eljárást).

- a) -
- b) a költségmentesség vagy az illetékfeljegyzési jog tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslati eljárás;
- c) a bontóperben a házasság vonatkozásában indított viszontkereset;
- d) a holtak nyilváníttással és a halál tényének megállapításával kapcsolatos eljárás, ha az eltűnés vagy a halál háborús esemény vagy természeti katasztrófa folytán következett be;
- e) az alapítvány, a közalapítvány, az egyesület, a köztisztviselő, az európai területi együttműködési csoportosulás, továbbá a Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló 1992. évi XLIV. törvény alapján létrehozott MRP szervezet nyilvántartásba vételére irányuló eljárás;
- f) a megszűnt cég törlése iránti kérelem, ideértve az egyszerűsített végelszámolásban - a végelszámoló személyének bejelentésével együtt - előterjesztett törlés iránti kérelmet;
- g) a határozat kijavítása, illetve kiegészítése iránti kérelem;
- h) a választói névjegyzékkel kapcsolatos eljárás;
- i) a jogtanácsosi névjegyzékbe vételt követően a változások bejelentésével kapcsolatos eljárás;
- j) az áttételt elrendelő végzés elleni fellebbezés;
- k) a kárpótlási ügyekben hozott közigazgatási döntés bíróság általi felülvizsgálata;
- l) a helyi önkormányzat adósságrendezési eljárása;
- m) az önálló bírósági végrehajtónak az általa lefolytatott bírósági végrehajtási eljárással

összefüggésben kezdeményezett eljárása;

n) az eredményes alkotmányjogi panasz alapján induló eljárás;

o) a személyes adatok védelmével, illetve a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben indított per;

p) a jogi segítségnyújtás engedélyezése tárgyában hozott közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata;

r) a külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt az ideiglenes megelőző távoltartó határozat bírói felülvizsgálatára, valamint a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárások;

s) az áldozatsegítés tárgyában hozott közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata;

t) a belföldi végrehajthatóság megállapítása iránti eljárás a 44/2001/EK tanácsi rendelet, a 2201/2003/EK tanácsi rendelet és a 4/2009/EK tanácsi rendelet alapján;

u) a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 31/C. §-a szerint tanúsítvány, igazolás és kivonat kiállítása iránti bírósági eljárás;

v) a határon átnyúló tartási ügyekben a tartási igénnyel kapcsolatos kérelem központi hatósághoz történő továbbítása iránti eljárás.

A költségjegyzék

A meg nem fizetett illetékről és a fél helyett előlegezett költségről a bíróság költségjegyzéket vezet. A felmerült tételeket azok felmerülésekor kell bejegyezni.

Nem kell költségjegyzéket kiállítani, ha a feleket a per tárgyára tekintettel tárgyi költségmentesség illeti meg (pl.: gondnokság alá helyezési ügyekben), vagy ha a bíróság mindegyik fél részére személyes költségmentességet engedélyezett.

Kiegészítő megállapítások

A felet, ha költségmentességben részesült - kivéve a részleges költségmentesség esetét- nem lehet a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezni.

Költségmentesség hiányában a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére - a következő bekezdésekben foglalt kivételekkel - a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perköltség viselésére is kötelesek lennének (Pp. 78-83. §, 290. § (4) bekezdése stb.).

Egyezség esetén a felek a meg nem fizetett illetéket, valamint az állam által előlegezett költséget az egyezség tartalma szerinti pervesztesség arányában, ha pedig ez az arány nem állapítható meg, vagy ha a bíróság határozata szerint mindegyik fél maga viseli a költségét, egyenlő arányban kötelesek megfizetni.

A keresettől elállás és a per megszüntetésére irányuló közös kérelem esetén (Pp. 157. §e)-f) pontja) a meg nem fizetett illetéket és az állam által előlegezett költséget a felperes köteles megfizetni kivéve, ha a felek másképpen állapodtak meg. Ha a felperes olyan okirati bizonyítékot csatolt, amelyből kitűnik, hogy az elállásra, illetőleg a per megszüntetésére irányuló közös kérelem benyújtására azért került sor, mert az alperes a követelést a kereset benyújtása után elismerte vagy teljesítette, a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség viselésére az alperest kell kötelezni.

Ha a jogszabály értelmében a keresetet ügygondnok ellen kell indítani (Pp. 281., 295., 302., 312. §, Csjt. 57. §), az ügygondnok költségeit és díját, valamint az őt terhelő perköltséget az állam viseli.

Az alperes részére kirendelt ügygondnok eljárásával kapcsolatosan felmerült illetéket és költséget az állam előlegezi, illetőleg viseli a felperes pernyertessége esetén.

A részleges költségmentességben részesült felet nem lehet kötelezni a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költségek közül azok megfizetésére, amelyekre a költségmentesség kiterjedt.

Mérsékelt illeték Itv. 58.§.

Az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a, az Itv. 58. (1) bekezdése alapján

- a) ha a felperes keresetétől legkésőbb az első tárgyaláson eláll;
- b) ha az első tárgyaláson a per szünetelésére kerül sor, és a per e szünetelés folytán megszűnik;
- c) ha az alperes a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri, vagy az első tárgyalás előtt a követelést teljesíti;
- d) ha a felek az első tárgyaláson egyezségeket kötnek;
- e) ha a felek a per megszüntetését az első tárgyaláson közösen kérik;
- f) ha a bíróság az eljárást megindító beadványt idézés kibocsátása - nemperes eljárás esetén érdemi vizsgálat, cégbíróági eljárás esetén hiánypótlási eljárás lefolytatása - nélkül, hivatalból elutasítja, vagy a pert a Pp. 157. §-a a) pontja alapján megszünteti.

A (2) bekezdés alapján az illeték a peres eljárás illetékének 30%-a, ha az első tárgyalást követően az eljárás szüneteléssel vagy a felperes keresetétől való elállása folytán szűnik meg, illetőleg a per megszüntetését a felek közösen kérik.

Az illeték a peres eljárás illetékének 50%-a, ha az egyezségkötésre az első tárgyalást követően kerül sor. Ha a felek az első tárgyalást követően külön törvényben szabályozott közvetítői eljárásban vettek részt, és ezt követően a bíróság az egyezségeket jóváhagyja, az egyébként fizetendő peres eljárás illetékek 50%-ának a közvetítő általános forgalmi adóval növelt díjával, de legfeljebb 50 000 forinttal csökkentett összegét kell megfizetni, feltéve ha a közvetítői eljárást törvény nem zárja ki; a fizetendő illeték mértéke azonban ebben az esetben sem lehet kevesebb a peres eljárás illetékének 30%-ánál.

Ha a per szünetelés folytán szűnik meg, a bíróság az eljárást kezdeményező felet kötelezi az illeték megfizetésére.

Az (1) bekezdés a) pontjának rendelkezését a nemperes eljárásokban megfelelően alkalmazni kell, ha a kérelemtől való elállásra a bíróság érdemi határozatának meghozatala előtt kerül sor. A 42. § (1) bekezdésének c) pontjában említett eljárásoknál (egyezségi kísérletre idézés), valamint a fizetési meghagyásos eljárást követően indult peres eljárásban [42. § (2) bek. 2. mondat] - amennyiben ennek feltételei egyébként fennállnak - a mérséklési kötelezettség csak a 42. § (2) bekezdése szerint kiegészített illetékre terjed ki.

A polgári és büntető fellebbezési eljárás, illetve felülvizsgálati eljárás illetékének a 10%-át kell megfizetni, ha a fellebbezést vagy a felülvizsgálati kérelmet az annak elbírálására jogosult bíróság tárgyalásának megkezdése előtt visszavonják, vagy a kérelem visszavonására a tárgyaláson kívüli elbírálás időpontjáig kerül sor.

A csatlakozó fellebbezés illetékére a (2), (3) és (7) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ha a fellebbező fél a fellebbezést a tárgyalás megkezdése után vonja vissza, a csatlakozó fellebbezést előterjesztő az eljárási illetéknek csak a 10%-át köteles megfizetni.

Ha a felek a polgári eljárást megelőzően külön törvényben szabályozott közvetítői eljárásban vettek részt, az eljárás illetékének a közvetítő általános forgalmi adóval növelt - az illetékfizetésre kötelezett fél által viselt - díjával, de legfeljebb 50 000 forinttal csökkentett összegét, de legalább az egyébként fizetendő illeték 50%-át kell megfizetni.

Nem jár illetékkedvezmény, ha

a) a közvetítői eljárást törvény kizárja, vagy

b) a közvetítői eljárásban létrejött megállapodás ellenére a megállapodással rendezett jogvita tárgyában a felek bármelyike bírósághoz fordul, kivéve ha a per tárgya kizárólag a megállapodásban foglaltak érvényesítése.

Az eljárási illeték az egyébként fizetendő illeték 50%-a, ha a polgári pert - akár közjegyző, akár bíróság előtt lefolytatott - előzetes bizonyítási eljárás előzte meg.

Illeték visszatérítése

Azon esetben, ha a fél az illetéket előlegezte, vagy azt tévedésből, vagy bármely más okból az illetéket leróta, az illeték visszatérítése iránt kérelmet terjeszthet elő. Ezen tárgyban a félnek - az adózás rendjéről szóló törvény hatályos rendelkezései szerinti elévülési határidőn belül, jelenleg 5 év- kérelmet kell előterjesztenie, e tárgyban a bíróság hivatalból nem határoz. Az illeték visszatérítésének szabályait az Itv. 80.§. tartalmazza.

Felhasznált Irodalom

A költségkezdvmények összefoglalásához a hatályos jogszabályi rendelkezéseken, valamint a saját tapasztalatom kívül más irodalmat nem használtam fel.